

Goede bomen leveren

Tuinders die bomen, struiken en coniferen kweken, noem je boomkwekers. Hoe kweek je bomen? En waar moet je rekening mee houden? Is de verkoop van bomen ook trendgevoelig?

Manieren om bomen te kweken

Bomen kun je gewoon in de grond kweken of telen. Dit noem je dan kweken in de volle grond of *vollegrondteelt*. Je kunt bomen ook in potten of plastic zakken kweken. Deze manier heet *containerteelt*.

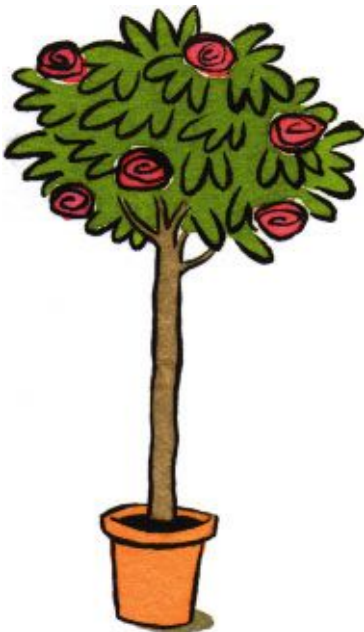
Kweken in de volle grond

In de volle grond kweken heeft als voordeel dat de planten overal in de grond water en voedsel vandaan kunnen halen. Dat doen ze met hun wortels. Als de grond vochtig genoeg is en er zitten voldoende meststoffen in de grond, dan zullen de planten goed groeien.

In volle grond kweken heeft ook nadelen. Een nadeel is dat de planten uiteindelijk uit de grond gehaald moeten worden. Dat is arbeidsintensief en zwaar werk. De wortels kunnen makkelijk beschadigen.

Als je een boom verkoopt, lever je hem altijd met een kluit met grond. De kluit wordt in een jute- of kunststofdoek gepakt, om de wortels en grond aan de plant te houden. Wortels groeien alle kanten op. Ruim voordat de bomen gerooid worden, moet je de bomen daarom *rondsteken*. Rondsteken houdt in dat je met een spa in een cirkel rond de stam in de grond steekt. Je steekt de spa in de grond en haalt hem er vervolgens op dezelfde manier weer uit. Op die manier steek je de wortels door, zodat ze zich gaan vertakken. Uiteindelijk krijgt de boom een mooie en goede wortelkluit. Hij heeft daardoor een veel grotere kans om aan te slaan bij verkoop.

Is de kluit wel groot genoeg om aan te slaan bij de consument in de tuin?

Een ander nadeel van kweken in de volle grond, is dat de bomen niet het hele jaar door geplant en verkocht kunnen worden. In de zomer kun je de boom niet uit de grond halen, omdat de kluit veel te snel uitdroogt. De boom zou daardoor dood kunnen gaan. De meeste bomen worden dan ook tussen oktober en april verkocht.

Nog een nadeel is dat de planten bemest moeten worden. Die bemesting spoelt voor een gedeelte uit naar de bodem of de sloot. Dat is belastend voor het milieu.

Schoffelen

Als je bomen op de volle grond teelt, moet je vaak schoffelen. Je schoffelt om het onkruid tussen de planten weg te halen of om de bovengrond los te maken. Om goed te kunnen schoffelen moet je een aantal dingen weten.

- Schoffel bij droog, zonnig weer. Als je schoffelt bij regenachtig weer groeit het onkruid makkelijk weer aan.

- Zorg ervoor dat de schop scherp is. Een schop werkt als een soort mes dat de wortels van de planten doorsnijdt.
- Stel de schop in op je lichaamslengte. Houdt de schop rechtop naast je lichaam. Het einde van de steel moet op de hoogte van je zij, bij je onderste ribben komen.
- Houd je handen goed tijdens het schoppen. Met de ene hand duw je de schop voort, met de andere hand stuur je. Je stuurhand moet je zo houden dat de schop in je hand ligt.
- Duw de schop niet te diep in de grond (dit kost heel veel energie), maar glijd ook niet met je schop over de grond (dan snijd je het onkruid boven de grond af en kan het gemakkelijk weer uitlopen).
- Probeer achteruit lopend of zijwaarts lopend te schoppen. Als je vooruit werkt, loop je over je geschoffelde werk heen. Je trapt de grond weer vast en trapt ('poot') ook het onkruid weer aan.
- Controleer regelmatig datgene dat je geschoffeld hebt. Het moet goed los zijn en je mag geen stukken vergeten.
- Als er veel onkruid staat, kun je het het beste op hopen harken en afvoeren.

Voor schoppen is ervaring nodig!

Inkuilen

Als de bomen gerooid zijn, moet je ze inkuilen. Planten inkuilen is planten tijdelijk met hun wortelkluif in de grond zetten, zodat de wortels niet uitdrogen. Dit kun je doen door een gleuf te graven, waar de kluiten in passen. Je zet de planten in de gleuf. Vervolgens graaf je de volgende gleuf direct achter de eerste gleuf. De grond uit de tweede gleuf gebruik je om de kluiten van de planten in de eerste gleuf af te dekken. De planten staan dicht op elkaar, maar dat kan geen kwaad, omdat het maar tijdelijk is. Het voordeel van inkuilen op die manier is dat je de planten snel tot je beschikking hebt.

Containerteelt

Boomkwekers kunnen hun planten ook in plastic potten of zakken te kweken. Dit noem je containerteelt. Voor containerteelt moet de ondergrond goed vlak zijn en iets aflopen. De ondergrond moet ook al het water kunnen opvangen, zodat de boomkweker in een gesloten systeem kan kweken. Een gesloten systeem houdt in dat al het water en alle voedingsstoffen opgevangen en hergebruikt worden. De wortels van de planten mogen niet in de ondergrond kunnen doordringen. Planten die in potten staan en groter groeien kunnen bij wind omwaaien. De grotere planten moeten daarom vastgezet worden.

Een voordeel van containerteelt is dat de planten een kant-en-klare kluif hebben. Ze kunnen in principe het hele jaar door verkocht en geplant worden. Het is voor de kweker ook veel makkelijker om de planten af te leveren.

Een nadeel van containerteelt is dat de kweker veel meer aandacht aan het water geven en bemesten moet geven. De kluif in de pot is veel kleiner dan bij vollegrondsteelt. Er is daardoor eerder een tekort of een overschot aan mest. Planten verdrogen eerder in een pot. Ook als het veel regent, spoelt de meststof eerder uit potten. Om containerteelt toe te passen heb je als boomkweker behoorlijk wat vakmanschap nodig.

Uitgangsmateriaal

Hoe komen boomkwekers aan jonge boompjes? Hoe komen ze aan hun uitgangsmateriaal? Er zijn veel boomkwekers die een *moerenhoek* hebben. Een moerplant is eigenlijk een moederplant. Dat is de plant waar stekken vanaf gehaald worden voor nieuw planten. Een moerenhoek is dus een hoek met moerplanten.

Sommige boomkwekers kopen jonge planten in bij gespecialiseerde *vermeerderingsbedrijven*. Andere boomkwekers zaaien. Er worden ook veel bomen en struiken geënt. *Enten* is een vermeerderingsmethode waarbij je het bovenstuk van de ene plant op de wortels of de stam van de andere plant zet. Dit verbind je dan met elkaar en laat het met elkaar vergroeien.

Een simpel voorbeeld van enten

Loonbedrijven

Op veel kwekerijen worden loonwerkers ingehuurd. Loonwerkers komen van loonbedrijven. Dit zijn bedrijven die allerlei werkzaamheden in de groene sector uitvoeren. Er zijn loonbedrijven die zich gespecialiseerd hebben in grondwerkzaamheden. Die bedrijven voeren werkzaamheden uit als ploegen, frezen, spitten, egaliseren et cetera. Er zijn ook loonbedrijven die zich gespecialiseerd hebben in het bestrijden van ziektes, in onderhoudswerkzaamheden aan slootkanten en maaiwerk of in oppotten, stekken en enten. Dit zijn allemaal werkzaamheden waar veel kwekers gebruik van maken. Ze hoeven dan zelf geen speciale apparaten aan te schaffen en/of extra personeel in te zetten.